

بررسی آماری مصرف داروهای موضعی

۱۳۷۴ - ۱۳۷۰

دکتر علی منتصری، دکتر وحید محلاتی، مهندس غلامرضا پرور

داروهای موضعی در این مقاله شامل پمادها، معمولاً در بیماریهای پوستی مورد استفاده قرار می‌گیرند. داروهای غیرموضعی که کرم‌ها و محلول‌های استعمال موضعی است که

۱۰۲ / رازی، سال هفتم، شماره ۷، مرداد ۷۵

در این بیماریها مصرف می‌شود مانند کورتیکواستروئیدها و آنتی‌بیوتیک‌های خوراکی و تزریقی هم چنین داروهای مصرفی بیماریهای چشم و گوش، به علاوه اشکال دارویی واژینال در این مقاله محاسبه نشده‌اند.

از طرفی علاوه بر اشکال دارویی آماده برای مصرف، برای درمان گروهی از بیماریهای پوستی از ترکیباتی که در داروخانه‌ها ساخته می‌شوند، استفاده می‌شود و نظر به اینکه از مقدار مصرف این نوع مواد اطلاعی در دسترس نیست، فقط میزان فروش اشکال دارویی مندرج در آمارنامه دارویی ایران مورد استفاده قرار گرفته است.

از کل فروش دارویی سال ۱۳۷۴ که ۸/۸۹۴ میلیارد ریال و به تعداد ۱۳/۵ میلیارد عدد بوده، ۳۲ میلیارد ریال و با تعداد ۵۱ میلیون عدد از فروش داروهای موضعی بدست آمده است.

جدول های ۴ و ۵ نشان می‌دهند که سهم عددی این داروها در ۵ سال گذشته ثابت بوده ولی سهم ریالی آن در سال ۱۳۷۲ یکبار به نصف تقلیل می‌یابد. به نظر می‌رسد عدم افزایش قیمت محسوس در مورد این گروه از داروها به نسبت بقیه اقلام دارویی سبب ایجاد چنین حالتی شده باشد. از طرفی کاهش تولید عددی سالانه این اقلام در این مدت چشمگیر می‌باشد این عامل نیز می‌تواند در نصف شدن سهم ریالی این گروه داروها تأثیر داشته باشد و در عین حال نشان دهنده آن است که مصرف داخلی اقلام بررسی شده از تولید سال ۷۰ خیلی کمتر و احتمالاً در حدود ۱۳۷۴ باشد. و دلیل چنین استنتاجی عدم بروز کمبود دارویی عمده‌ای مربوط به اکثر این

اقلام در بازار دارویی سال ۷۴ است.

به هر حال بیشترین بازار داروهای موضعی غالباً به کورتیکواستروئیدها اختصاص دارد بطوریکه در سال ۱۳۷۴ تعداد ۱۲/۳۴۶ میلیون لوله پماد و کرم از این فرآورده‌ها به قیمت ۵/۷۸۳/۲۹۹ میلیارد ریال بفروش رفته است.

علی‌رغم اینکه کورتیکواستروئیدهای موضعی در درمان بیماریهای پوستی جایگاه برجسته‌ای دارند ولی متأسفانه به دلیل قیمت ارزان در مقایسه با پایه کرم‌های معمولی از مصرف بی‌رویه بسیار بالایی برخوردار هستند.

مصرف این داروها در بین کارگران به عنوان چرب کننده و برای نوزادان در مواقع ادرار سوزی به صورت پانسمان بسته و با جذب بالا سبب بروز عوارض کورتیکواستروئیدها خواهد گردید.

در بین گروه پرمصرف از نظر ارزش، داروهای ضد شوره سر به تعداد ۲/۴۷۱ بطری شامپو محلول به ارزش ۵/۰۸۴ میلیارد ریال وجود دارند که مبلغ مذکور فقط گوشه‌ای از بازار داروهای ضد شوره سر است و با توجه به شامپوهای وارداتی و تولیدی شرکت‌های بهداشتی که پروانه آنها از طریق اداره کل مواد غذایی و بهداشت صادر می‌گردد به نظر می‌رسد که این گروه داروها مصرف بسیار بالایی دارند.

بعد از کورتیکواستروئیدها و ضد شوره‌ها، داروهای ضد قارچ موضعی به تعداد ۸/۰۷۸ میلیون لوله به ارزش ۴/۲۳۶/۶۲۶ میلیارد ریال و داروهای ضد درد موضعی به تعداد ۵/۶۷۰

میلیون عدد به ارزش ۲/۸۶۷/۶۷۹ میلیارد ریال می‌باشند.

از طرفی به دلیل تنوع آب و هوای ایران خصوصاً وسعت زیاد مناطق خشک و گرم، در بیشتر مناطق نیاز مبرمی به استفاده از اقلام نرم کننده پوست، ضد آفتاب و... وجود دارد و توصیه های صحیح درمانی در این زمینه می‌تواند از نظر سلامت پوست مردم کشورمان بسیار مفید باشد.

امروزه فرآورده های پوستی به صورت پماد، کرم و شامپو مصارف زیادی پیدا کرده است و با توجه به توان تولید کشور می‌تواند با تغییر کیفیت بسته بندی ها و عرضه بیشتر از تقاضا و آزاد بودن رقابت در منطقه، بازار خارجی بسیار خوبی برای خود

فروش داروهای موضعی

رتبه	نام زیرگروه	۱۰۰۰× ریال	رتبه	نام زیرگروه	۱۰۰۰× عدد
۱	کورتیکواستروئیدها	۴/۸۷۸/۵۳۸	۱	کورتیکواستروئیدها	۱۰/۸۹۳
۲	ضد شوره	۴/۶۱۴/۲۶۶	۲	ضد قارچ	۷/۴۵۱
۳	ضد قارچ	۳/۸۹۵	۳	ضد درد موضعی	۵/۶۷۰
۴	ضد درد موضعی	۲/۸۶۷/۶۷۹	۴	ضدادرار سوختگی کودکان	۵/۱۱۹
۵	ضدادرار سوختگی کودکان	۲/۴۸۸/۲۲۲	۵	ضد شوره سر	۲/۲۶۴
۶	ضد آکنه	۲/۴۱۶/۸۲۷	۶	ضد آکنه	۱/۶۳۱
۷	بی حس کننده موضعی	۲/۳۱۵/۶۲۰	۷	ضد سوختگی	۱/۶۱۳
۸	ضد سوختگی	۷۲۲/۰۸۶	۸	ضد گزش حشرات	۱/۲۲۶
۹	آنتی بیوتیک	۴۹۴/۵۸۰	۹	ضد جرب	۹۲۳
۱۰	فیبرینولیزین	۴۸۴/۸۲۷	۱۰	بی حس کننده موضعی	۸۱۵
۱۱	ضد گزش حشرات	۴۵۴/۳۲۰	۱۱	نرم کننده	۵۱۸
۱۲	ضد جرب	۲۶۱/۹۶۴	۱۲	آنتی بیوتیک	۱۹۸
۱۳	نرم کننده	۲۲۲/۵۳۱	۱۳	کراتولیتیک	۱۹۵
۱۴	مینوکسیدیل	۱۴۷/۳۴۲	۱۴	فیبرینولایزین	۴۴
۱۵	کراتولیتیک	۲۶/۵۹۰	۱۵	مینوکسیدیل	۲۵
۱۶	ضد آفتاب	۱۷/۷۰۰	۱۶	ضد آفتاب	۳

جدول ۱: آمار فروش داروهای موضعی در سال ۱۳۷۴ به تفکیک تعداد و ارزش ریالی

رتبه	نام دارو	شکل دارویی	فروش بر حسب هزار عدد	فروش بر حسب هزار ریال
۱	لیدوکائین	اسپری	۱۰۵	۲/۰۳۹/۲۳۰
۲	آ + د	پماد	۳/۱۳۰	۲/۴۸۸/۲۳۲
۳	فلوآسینولون	پماد وکرم	۲/۴۰۵	۹۶۲/۰۳۷
۴	متیل سالیسیلات	پماد	۱/۶۹۲	۹۸۱/۲۸۳
۵	منتول سالیسیلات	پماد	۱/۸۹۵	۱/۱۴۸/۵۰۷

جدول ۲: ۵ داروی موضعی پرفروش سال ۷۴ بر حسب هزار ریال

رتبه	نام دارو	شکل دارویی	فروش بر حسب هزار عدد	فروش بر حسب هزار ریال
۱	تتراسیکلین	پماد	۳/۳۲۱	۷۹۶/۹۳۶
۲	آ + د	پماد	۳/۱۳۰	۲/۴۸۸/۲۳۲
۳	جنتامایسین	پماد	۲/۴۴۲	۴۸۸/۳۷۸
۴	فلوآسینولون	پماد وکرم	۲/۴۰۵	۹۶۲/۰۳۷
۵	کلوبتازول	پماد وکرم	۲/۲۰۲	۸۷۶/۷۰۸

جدول ۳: ۵ داروی موضعی پرفروش سال ۷۴ بر حسب هزار عدد

سال	فروش عددی کل دارو در سال × ۱۰۰	فروش عدد داروهای موضعی در سال × ۱۰۰	سهم داروهای موضعی در سال	درصد رشد فروش نسبت به سال ماقبل
۱۳۷۰	۱۳/۸	۰/۰۷۵	۰/۵٪	-
۱۳۷۱	۱۱/۴	۰/۰۶۱	۰/۵٪	-۱۹٪
۱۳۷۲	۱۰/۸	۰/۰۵۹	۰/۵٪	-۳٪
۱۳۷۳	۱۱/۸	۰/۰۵۱	۰/۴٪	-۱۴٪
۱۳۷۴	۱۳/۵	۰/۰۵۲	۰/۳۸٪	+۱٪

جدول ۴ - مقایسه فروش عددی داروهای موضعی نسبت به فروش عددی کل داروها،
و درصد رشد عددی در فاصله زمانی ۱۳۷۴ - ۱۳۷۰

سال	فروش ریالی کل دارو در سال × ۱۰۰	فروش ریالی داروهای موضعی در سال × ۱۰۰	سهم داروهای موضعی در سال	درصد رشد فروش نسبت به سال ماقبل
۱۳۷۰	۱۵۴/۲	۱۱/۶	۷/۵٪	-
۱۳۷۱	۲۷۱/۴	۲۰/۱	۷/۴٪	+۷۴٪
۱۳۷۲	۳۷۶/۴	۱۶/۹	۴/۵٪	-۱۶٪
۱۳۷۳	۶۶۹/۹	۲۳/۷	۳/۵٪	-۴٪
۱۳۷۴	۸۹۴/۸	۳۲/۰	۳/۵٪	۳۴٪

جدول ۵ - مقایسه فروش ریالی داروهای موضعی نسبت به فروش ریالی کل داروها،
و درصد رشد عددی در فاصله زمانی ۱۳۷۴ - ۱۳۷۰